TARYBINIS
Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. K-to Organas

Nr. 125 (734) | 1949 m. spalio 25 d. | Kaina 20 kp.

Laiku atsiliepti į darbo žmonių laiškus

Visose visuomeninio, politinio ir kultūrinio mūsų apskrities gyvenimo srityse mes kasdien ryškiai ir įtikinančiai matome naujus mūsų apskrities miesto ir kaimo dirbančiųjų idėjinių ir kultūrinių poreikių augimo reiškinius, matome jų aukštą politinį ir gamybinį aktyvumą, pasiaukojančius žygdarbius, šaunumo pavyzdžius darbe ir kilnius patriotinius jausmus kovojant dėl partijos ir vyriausybės iškeltųjų didingų uždavinių sėkmingo ir priešlaikinio įvykdymo.

Apskrities dirbantieji rodo daug kūrybinės iniciatyvos, duoda daug vertingų pasiūlymų ir sumanymų, kaip dar labiau paspartinti ūkinę ir kultūrinę statybą apskrityje, nurodo konkrečias priemones ir būdus dėl vidinių rezervų teisingo mobilizavimo visose liaudies ūkio šakose tam, kad užtikrinti dar spartesnius tempus ūkinei ir kultūrinei statybai sparčiai išvystyti, gamybai išplėsti, produkcijos kokybei pagerinti. Lygiagrečiai apskrities dirbantieji išveika aikštėn biurokratus, nurodo į kai kuriose tarybinėse, ūkinėse ir kooperatinėse organizacijose esančius kancelariškumo, formalizmo, apsileidimo, netaupumo reiškinius, neduodančius dirbančiųjų kūrybinėms pajėgoms pasireikšti, stabdančius mūsų spartų žengimą į vis naujas ir naujas gamybines pergales.

Galingas ir be galo vertingas yra dirbančiųjų balsas. Štai kodėl partiniai, tarybiniai, ūkiniai, profsąjunginiai darbuotojai privalo kuo glaudžiausiai stiprinti savo ryšius su plačiosiomis darbo žmonių masėmis, atidžiai įsiklausyti į masių balsą, ištikimai tarnauti liaudžiai, laiku, rimtai ir jautriai reaguoti, atsiliepti į dirbančiųjų laiškus — vieną iš liaudies balso pasireiškimo formų. Jokiu būdu negalima užmiršti, kad vykstančios apskrityje ūkinės ir kultūrinės statybos sėkmė priklauso nuo darbininkų, darbo valstiečių, kolūkiečių, tarybinės inteligentijos pasiaukojančio darbo. Štai kodėl nuolatinis jautrumas dirbančiųjų laiškams, kritinėms pastaboms, vertingiems pasiūlymams privalo būti partinių, tarybinių, profsąjunginių organizacijų dėmesio centre, privalo užimti vieną iš pagrindinių vietų jų veikloje.

Šiandien „Tarybiniame Rokiškyje" talpinama medžiaga apie kai kurių apskrities gamybinių įmonių, ūkinių organizacijų ir kai kurių valsčių vadovų — užkietėjusių, bejausmių biurokratų nejautrumą dirbančiųjų laiškams, pastaboms, pasiūlymams, nejautrumą dirbančiųjų medžiaginiams ir buitiniams poreikiams.

Šlovingoji bolševikų partija ir tarybinė vyriausybė nuolat rodo tėvišką rūpinimąsi tenkinant plačiųjų darbo žmonių masių medžiaginius ir kultūrinius poreikius ir reikalauja iš komunistų, tarybinių, ūkinių ir profsąjunginių darbuotojų atidžiai įsiklausyti į dirbančiųjų laiškus, laiku atsiliepti į jų pasiūlymus ir pageidavimus. Štai kodėl būtina vesti griežtą ir veiksmingą kovą prieš nejautrumo, biurokratiškumo dirbančiųjų laiškams reiškinius, prieš bejausmiškumą tenkinant teisėtus dirbančiųjų poreikius. Jokiu būdu negalima pakęsti tokių smerktinų ir žalingų reiškinių, kuomet apskr. Komunalinio ūkio skyriuje (vedėjas drg. Smirnovas), Ragelių valsčiaus vykd. k-te, Paruošų Ministerijos Įgaliotinio Rokiškio apskričiai įstaigoje ir kai kuriose kitose organizacijose bei įstaigose nėra dar iki šiol įvestos pavyzdingos tvarkos su dirbančiųjų laiškais, netvarkingai vedama jų įskaita ir pavėluotai, nerimtai į juos atsiliepiama. Apskrities Prokuratūros organai lig šiol nepakankamai kontroliavo savalaikį reagavimą į dirbančiųjų laiškus, nesiėmė griežtų priemonių prieš tuos, kurie į dirbančiųjų laiškus atsako visišku tylėjimu, į juos neatsiliepia.

Apskrities partinių, tarybinių organizacijų, Prokuratūros organų neatidėliotinas uždavinys pasiekti, kad kiekvienas partinis, tarybinis, ūkinis darbuotojas jautriai ir laiku atsilieptų į dirbančiųjų laiškus, ryžtingai kovotų su visais biurokratinės pažiūros į dirbančiųjų laiškus pasireiškimais.

NAUJI KOLŪKIAI

Su kiekviena diena apskrityje auga kolūkių skaičius. Štai šiomis dienomis vėl du nauji kolūkiai susikūrė Kamajų valsčiaus Vaitkūnų apylinkėje, pasivadinę „Pagirio" ir Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 32-jų metinių vardais.

Panemunio valsčiuje pastaruoju metu susiorganizavo du kolūkiai. Į naujai organizuotą žemės ūkio artelę „Ratkūnai" įstojo virš 40 darbo valstiečių, išrinkę artelei vadovauti drg. Šarkiūnėlį Antaną. Į „Pavasario" kolūkį susibūrė Kavolių, Zabločiaus, Dūdiškių, Klingių, Kebelių ir Ginočių kaimų žemdirbiai. Šios ž. ūkio artelės pirmininku išrinktas drg. Gurklys Stepas.

V. Kazlauskas, Vl. Žilvitis, J. Šnarinskas

Sukursime sau pasiturintį gyvenimą

* * *

N. NAZAROVAS,
Aleksandravėlės valsč. „Laisvojo artojo" kolūkio pirmininkas

* * *

Šių metų pradžioje Šapelių kaimo vargingieji ir vidutinieji darbo valstiečiai, pradėję ūkininkauti kolektyviai, savo kolūkį pavadino „Laisvojo artojo" vardu. Ir ištikrųjų, jie tapo laisvais ir nuo nieko nepriklausomais artojais, jie tapo savo žemės šeimininkais. Kolūkio nariai, norėdami išplėsti visuomeninės žemės plotą, apart subendrintų savo žemių nutarė apdirbti ir 100 ha fondinės žemės. Tokiu būdu mūsų kolūkis turėjo jau apie 300 ha žemės plotą. Tačiau ne vienam kolūkio nariui ne kartą kildavo mintis, kad tokį žemės plotą bus sunku apdirbti su esančia viso kolūkio darbo jėga. Bet kolūkiečiai tuo perdaug nenusimindavo. Artėjanti pirmoji kolūkio pavasario sėja pareikalavo iš visų kolūkiečių kruopštaus darbo, pavyzdingo jai pasiruošimo. Ir visi, nuo mažo iki seno, niekieno neraginami, kolūkiečiai ruošėsi pavasario sėjai: remontavo žemės ūkio inventorių, supylė ir pavyzdingai išvalė visuomeninį sėklų fondą, apsirūpino reikiamu kiekiu mineralinių trąšų ir atlikinėjo kitus būtinus darbus. Pavyzdingai pasiruošus pavasario sėjai, lengviau buvo ją ir pravesti. Ir taip pavasario sėją mūsų kolūkio nariai, nežiūrint į tai, kad ir buvo trūkumas darbo jėgos, pravedė sėkmingai. Mes pirmieji Aleksandravėlės valsčiuje įvykdėme pavasario sėjos darbus, sėją pravedėme 68 ha žemės plote, nors pagal gamybinį planą ir buvo numatyta apsėti 60 ha. Tenka pasakyti, kad taip sėkmingai kolūkiečiai sugebėjo pravesti pavasario sėją, visų pirmiausia, tiktai dėl to, kad mūsų kolūkyje buvo griežta darbo drausmė, kad pavyzdingai buvo paskirstytos jėgos ir kad patys kolūkiečiai dirbo atsidavusiai.

Kaip ir pavasario sėjos darbai, taip ir derliaus valymo darbai mūsų kolūkyje vyko organizuotai. Jegorovas Jonas, Čerka Juozas, Čerkienė Ona, komjaunuolė Mažeikaitė ir kiti kolūkiečiai žymiai viršydavo nustatytąsias išdirbio normas.

Žieminių kviečių derlius 5 ha plote buvo gautas ne mažesnis kaip 20 dvig. centnerių iš kiekvieno ha. Gi vasarinių kviečių, miežių bei avižų derlius gautas ne mažesnis kaip 18 dvig. centnerių iš kiekvieno ha. Jau pirmieji išduodami avansiniai atlyginimai nudžiugino visus kolūkio valstiečius. Mažeikienės Nastės šeima, gaudama avansu už darbadienį po 2 kg grūdų, gavo vien avansu 1000 kg žieminių kviečių, tuo metu, kai pavieniai ūkininkaujant ji niekad neturėdavo tiek grūdų. Jos duktė — komjaunuolė, dirbdama pagrindinį melžėjos bei papildomus lauko darbus, pastaruoju metu turi išdirbusi 480 darbadienių. Tai viso kolūkio pažiba, kuri kaip tik ir turi daugiausia darbadienių.

Kas gi galėtų pamanyti, kad senelis, turintis 73 metus, galėtų išdirbti 200 darbadienių? Tai kolūkietis Vorfolomėjevas, ilgus metus buvęs buožių samdinys bei vargingas darbo valstietis, dabartinis kolūkio gyvulių piemuo. Jeigu ne kolektyvinis ūkis, jis nebūtų išsikapstęs iš vargo. Dirbdamas kolūkyje, jis lyg ir pajaunėjo. Jis savo noru dirba, jo nereikia raginti. Reikia atvirai pasakyti, kad šiais, pirmaisiais bendro ūkininkavimo metais kolūkiečiai už kiekvieną darbadienį gaus ne mažiau kaip po 8 kg vien grūdų, kad jie gaus pinigų, bulvių bei daržovių. Gautos iš cukrinių runkelių, linų bei kitų technikinių kultūrų pajamos irgi bus paskirstytos pagal darbadienius.

Aš, kaip „Laisvojo artojo" kolūkio pirmininkas, kurio pareiga sumaniai vadovauti kolūkiui, supažindinti kolūkiečius su svarbiais klausimais, atkreipiau rimtą dėmesį į gyvulininkystės, kaip pajamingos šakos, išvystymą. Visi kolūkio nariai pilnai sutiko su mano pasiūlymu; buvo nutarta kontraktacijos sutarčių sudarymo bei gyvulių pirkimo būdais nuolat didinti visuomeninių gyvulių skaičių. Jeigu susikūrus mūsų kolūkiui buvo tik 10 visuomeninių karvių, tai pastaruoju metu gyvulių skaičius žymiai išaugo, nuolat auga ir jų produktingumas. Dabar stambių raguočių fermoje yra 26 galvos, iš jų 19 melžiamų karvių, turime 26 avis, iš kurių 16 motininių, 47 kiaules. Vien tik stambiųjų raguočių ferma per trumpą laikotarpį davė apie 10.000 rublių pelno.

Vos tik paskelbus gyvulininkystės mėnesį, mūsų kolūkio nariai savo bendrame susirinkime, apsvarstę šį klausimą, nutarė įkurti paukštininkystės fermą, paruošti vištidę, per šį mėnesį įvykdyti skirtą metinį gyvulininkystės išvystymo planą, artimiausiu metu atremontuoti visas skirtas gyvuliams patalpas. Ypač aktyviai kovoja dėl gyvulininkystės produktingumo kėlimo kolūkio kiaulių liuobėja Čerškienė Julija, kuri dabartiniu metu turi išdirbusi apie 330 darbadienių, komjaunuolė — melžėja Mažeikaitė ir kiti gyvulininkystės darbuotojai.

Mūsų kolūkio nariai, kovodami dėl aukšto derliaus išauginimo, dėl visuomeninės gyvulininkystės išvystymo, sukurs sau pasiturintį ir kultūringą gyvenimą.

Vakar paruošų punktuose

BULVĖS

Eilė mūsų respublikos apskričių jau pilnai įvykdė metinį bulvių paruošų planą. Tačiau mūsų apskritis, o ypač paskiri valsčiai, diena iš dienos žlugdo privalomuosius bulvių pristatymus valstybei. Tokie atsiliekantieji valsčiai yra Južintų, Juodupės ir Panemunėlio, kurie metinio plano vykdyme tėra atsiekę vos nuo 34,1 iki 36,9 proc. Tuo tarpu obeliečiai metinio plano vykdyme turi 82 proc. Tai rodo, kad ir visi kiti valsčiai turi galimybę žymiai pagerinti bulvių paruošas. Apskrities valsčių vadovai, šalia kitų svarbių dabartinio meto uždavinių, jokiu būdu iš savo darbo akiračio neprivalo išleisti bulvių paruošų vykdymo klausimo. Reikia dėti visas pastangas tam, kad Didžiojo Spalio 32-jų metinių šventė būtų sutikta pilnai įvykdžius kiekviename valsčiuje ir kiekvienoje apylinkėje metinį bulvių pristatymų planą.

CUKRINIAI RUNKELIAI

Palyginti su bulvių privalomaisiais pristatymais, kurie, kaip žinoma, vyksta nepatenkinamai, — cukrinių runkelių statymo valstybei atžvilgiu padėtis yra dar blogesnė. Pirmaųjąs cukrinių statyme valstybei Rokiškio valsčius dar ir 50 proc. neįvykdė metinio plano, tuo tarpu Kamajų, Obelių ir Panemunio valsčiuose nėra įvykdyta net ir ketvirtoji metinio plano užduotis.

Ryšium su cukrinių runkelių paruošomis valsčių vadovams, paruošų agentams ir Panevėžio cukraus fabriko atstovams visišku rimtumu reikia siekti spartesnių šių paruošų vykdymo tempų. Visą laiką cukrinių runkelių derliaus nuėmimui buvo palankus oras, tačiau valsčių vadovai, įsigilinę į kitų politinių — ūkinių uždavinių vykdymą, užmiršo rūpintis šiomis paruošomis. Su tokia žalinga padėtimi reikia nedelsiant baigti. Cukriniai į priėmimo punktus turi pajudėti pilnais ir skaitlingais vežimais.

Kultūros — švietimo įstaigų apžiūra

KLUBAI — SKAITYKLOS DIRBS NETRUKDOMAI

Vykdant kultūros — švietimo įstaigų apžiūros mėnesio iškeltus uždavinius, Panemunėlio valsčiuje sudarytos apylinkių kultūros — švietimo įstaigų apžiūrai pravesti komisijos aktyviai įsijungė į savo darbą; tikrina klubų — skaityklų patalpų tinkamumą, jų kuru bei šviesa aprūpinimą ir t. t.

Dabar visos valsčiaus klubai — skaityklos aprūpintos baldais, malkomis bei šviesa, jų patalpos randasi gerame stovyje.

Geriausiai darbą organizavo Panemunėlio stoties ir Cibelių klubai — skaityklos, kuriose yra sudaryti meno saviveiklos ratelliai, leidžiami sieniniai laikraščiai, yra šachmatai, šaškės ir kitos kultūrinės žaidimo priemonės, pravedami kolūkiečių tarpe pasikalbėjimai bei garsiniai laikraščių skaitymai.

P. Mažiulis

Apie užkietėjusius biurokratus

Apskrities laikraščio „Tarybi-io Rokiškio“ redakcija nuolat iprina save glaudžius sai-ıs su neredakciniu aktyvu, su lačiosiomis apskrities dirban-ıjų masėmis. Skaitytojų laiš-ai padeda redakcijai pasiekti ılpinančios laikraštyje medžia-os idėjinio — politinio lygio akėlimą. Redakcija gauna tai-ogi iš savo skaitytojų laiškų, uriuose visu bolševikinės kri-kos rimtumu iškeliami pasitai-antieji trūkumai kai kuriose ɔskrities gamybinėse įmonėse, taigose, tarybinėse, ūkinėse kooperatinėse organizacijose. lačiai pritraukdama korespon-entus iš darbininkų, valstiečių tarybinės inteligentijos pusės, dakcija stiprina kritikos ir ıvikritikos vystymąsi apskrities ikraštyje. Redakcija ir laikraš-o skaitytojai yra suinteresuoti o, kad darbo žmonių teisinga itika, vertingos pastabos ir asiūlymai būtų laiku, teisingai rimtai išnaudoti esantiems ūkumams ištaisyti.

Dauguma partinių, tarybinių, ofsąjunginių ir ūkinių darbuo-jų, teisingai įvertinę bolševi-nės kritikos reikšmę ir vertę, iku reaguoja į kritinę medžiagą, engiasi ryžtingai ir greit pa-linti tuos trūkumus, kurie bu-laikraštyje atžymėti, prane-redakcijai apie priimtas konk-čias priemones trūkumams šalinti. Redakcija nuolat sie-a spausdinamos medžiagos iksmingumo, ryžtingai kovoja visais biurokratinės pažiūros apskrities laikraščio puslapuo-pasirodančią kritiką pasireiš-nais.

Deja, kai kurių apskrities onių, įstaigų, tarybinių ir inių organizacijų vadovų tar-yra ir tokių užkietėjusių, be-ismių biurokratų, kurie ne-gsta teisingos kritikos, ne-eipia jokio dėmesio į iškeltus skrities laikraštyje trūkumus darbe, į skaitytojų signalus. kietėjusio biurokrato tipiškas vyzdys yra apskrities Grū-paruošų kontoros direktorius drg. Iljinas. Vien tiktai per š. m. rugpiūčio — rugsėjo mėnesius drg. Iljinas apskrities laikraštyje buvo šešis kartus kritikuotas už blogą tvarką grūdų priėmimo punktuose, už bejausmį, nejautrų atsinešimą kontoros darbininkų medžiaginiams — buitiniams poreikiams. Drg. Iljinas į tai visiškai nereagavo. Dar labiau: savo laiku drg. Iljiniui laikraščio puslapiuose buvo nurodyti sukčiavimo reiškiniai priimant grūdų paruošas Pandėlio grūdų priėmimo punkte. Ir čia drg. Iljinas nutylėjo. Neatsilieka nuo drg. Iljino ir Južintų valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Zakarevičius. Padėti apylinkių Taryboms jų darbe—drg. Zakarevičiaus vienas pagrindinių veiklos uždavinių. Visiškai teisingai apskrities laikraščio puslapiuose drg. Zakarevičius buvo kritikuotas už blogą vadovavimą apylinkių Taryboms. Drg. Zakarevičius į tai atsakė tylėjimu, nepadarė sau iš kritikos teisingos išvados, padėties nepagerino. Nemėgsta teisingos kritikos Panemunėlio MTS direktorius drg. Marčiulionis, Ragelių valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Krisiukas, fabriko „Plūgas“ direktorius drg. Bružas.

Leistina paklausti, kuomet gi visi šitie užkietėję biurokratai, teisingos bolševikinės kritikos nemėgėjai supras, kad jie privalo laiku ir teisingai reaguoti į laikraštyje iškeltus rimtus signalus, liečiančius jų darbą? Būtina griežtai sudrausti užkietėjusius darbuotojus — biurokratus, klaidingai galvojančius, kad kritika jų visai neliečia.

Reikia tikėtis, kad vietos partinės organizacijos ir apskrities prokuroras drg. Rinkevičius pašauks šiuos biurokratus prie tvarkos, sustiprins savo darbą kontroliuojant reagavimo į apskrities laikraščio signalus vykdymą.

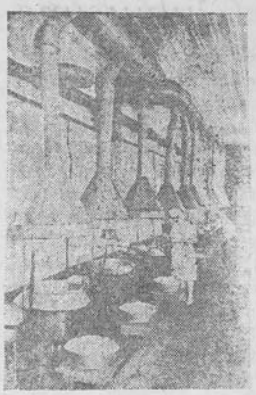

MOLDAVIJOS TSR. Tkačenkos vardo Tiraspolsko konservų fabrikas per penkerius metus, praėjusius po jo atstatymo, keturis kartus padidino metinės produkcijos išleidimą. Kolektyvas įsipareigojo prieš laiką įvykdyti metinį planą. Fabrikas jau pagamino virš plano daugiau milijono konservų bonkų.

Nuotraukoje: virimo katilai valsų ceche.

Foto A. Batanovo ir P. Lisenkino

TASS'o spaudos klišė

MOKYKLINĖ KRONIKA

(TRUMPAI)

Literatų būrelio studijinis susirinkimas įvyko Kamajų vidurinėje mokykloje. Paskaitą „Darbininkų klasės kova prieš carizmą ir kapitalizmą Gorkio „Motinoj“ skaitė XI kl. moksleivė Aldona Čypaitė. Po to buvo paskaityta keletas savos kūrybos eilėraščių, aptartas kritiškai jų turinys.

A. Čepulytė

*

Pašarinius runkelius nuo laukų Juodupės valsčiaus „Aušros“ kolūkio valstiečiams padėjo nuimti Onuškio septynmetės mokyklos moksleiviai. Šiomis dienomis jie nuvalė pašarinių runkelių derlių nuo 2 ha ploto.

F. Klevas

*

Visuotinis mokinių tėvų susirinkimas įvyko Ragelių septynmetėje mokykloje. Tėvams mokytojai paruošė paskaitas temomis: „Šeima ir mokykla“ ir „Komjaunimo - pionierių organizacijų reikšmė mokykloje“. Pirmąją paskaitą pravedė mokyklos direktorius drg. Bimba, o antrąją - mokyt. Šavelis.

V. Ajeras

PATRIOTINIU PANDĖLIEČIŲ PAVYZDŽIU

Didelis paskatinimas mokytojams

Šaunus patriotinis Pandėlio vidurinės mokyklos mokytojų kreipimasis, šaukiantis visos apskrities mokytojus tapti aktyviais kovotojais dėl socialistinio kaimo, aktyviai dalyvauti kolūkių statyboje, vykdyti LKP(b) VI-jo suvažiavimo istorinius nutarimus, sutiko karštą Južintų valsč. septynmetės ir pradinių mokyklų mokytojų pritarimą.

Dar š. m. spalio mėn. 13 d. Južintų valsč. mokytojai savo susirinkime plačiai aptarė dėl intensyvaus įsijungimo į kolūkių statybą, už kolūkių santvarkos propagandą, į kūrybingo ir našaus darbo įsijungimą keliant valstiečių sąmoningumą, padedant jiems gausiai burtis į žemės ūkio arteles, klausimus.

Kad šis darbas ir pagalba jauniems kolūkiams būtų veiksmingi, kiekvienas valsč. mokytojas prisitvirtino prie atskiro kolūkio, įsipareigodamas padėti jam tiek organizaciniu, tiek politmasiniu darbu, vykdant visas ūkines ir politines kampanijas, padedant kolūkiečiams laiku demaskuoti įvairaus plauko buožinius likučius, mėginančius ardyti jaunus kolūkius. Valsč. Liaudies švietimo skyrius, susitaręs su partijos valsč. k-tu ir vietos tarybinėmis organizacijomis, kiekvienu atveju visiems mokytojams duoda šiuo klausimu konkrečius nurodymus.

Paskutiniu laiku eilė Južintų valsč. mokytojų jau spėjo užsitarnauti reikiamą autoritetą kolūkiečių ir valstiečių tarpe. Jaunas mokytojas Pierpa Kazys — dažnas ir laukiamas svečias „Mažionių“ kolūkyje ir kitose apylinkės vietovėse su aktualiomis paskaitomis: „Kuo pranašesnis kolektyvinis ūkis už individualų?“, „Trimetis gyvulininkystės išvystymo planas“ ir kitomis. Južintų septynmetės mokyklos direktorius Praniauskas Stasys veiksmingas pagalbininkas „Girelės“ kolūkyje, kur jaunam kolūkiui jis bolševikiškai padeda pagal artelės įstatus subendrinti turimus gyvulius, inventorių ir tinkamai pasiruošti artėjančiai žiemai. Mokyt. Rudokas Antanas — „Martinčiūnų“ kolūkyje, Kirlys — „Sriubiškių“, mokyt. Giriūnas Myk. — „Pilkėnų“ kolūkyje ir kiti mokytojai — rimti pagalbininkai jauniems kolūkiams, partijos valsč. komitetui ir tarybinėms organizacijoms kovoje už pilnutinę kolektyvizacijos pergalę valsčiuje.

Tačiau yra dar keletas valsčiaus mokytojų, kaip Gegėliškio prad. m-los vedėjas Katelė Petras, prisitvirtinęs prie kolūkio „Raudonoji sala“, ir Minkūnų prad. m-los vedėja Dičiūtė Stefa — prie kolūkio „Minkūnai“, kurie visiškai yra pamiršę garbingą tarybinio mokytojo pareigą padėti savo kolūkiams, stovi nuo to nuošalyje, pamiršę, kad šie kolūkiai laukia iš jų rimtos pagalbos padedant jiems išspręsti įvairius organizacinius ir kitus uždavinius.

Š. m. spalio mėn. 14 dienos „Tarybiniame Rokiškyje“ paskelbtas patriotinis pandėliečių mokytojų kreipimasis yra didelis paskatinimas visiems apskrities mokytojams dar veiksmingiau padėti mažažemiams ir vidutiniams valstiečiams burtis į kolūkius ir visapusiškai stiprinti juos.

ALB. BYRA,
Južintų valsč. Liaudies švietimo skyriaus vedėjas

sikalbėjimai populiariomis mokslinėmis temomis

Įspėta Marso paslaptis

Žvaigždėtame danguje švie- oranžinis — raudonas švie-ıys. Tai — Marso planeta, imiausias Žemės kaimynas, skaitant Veneros. Jos spalva imena kraujo spalvą, del to noves roménai jai suteikė vo karo dievo — Marso var-.

Mokslininkai daug ką žino ie Marsą. Jie net nustatė kia ten temperatūra vasarą žiemą, dieną ir naktį ir pro-, jog Marse yra vandens ir). Kai kuriems tyrinėtojams jo drąsi mintis: ar gali būti, d Marse, taip pat kaip ir že-eje, esama gyvybės? Juk gy-ıfiai ir augmenija gali egzis-oti tik ten, kur yra vanduo, nosfera, turinti deguonį, ir kama temperatūra. Saulės temos ribose tokios sąlygos tik Žemėje ir Marse. Ir ıgelis mokslininkų paskubėjo daryti išvadą: jie teigė, kad ırse esama gyvybės.

1877 metais Italijos astrono-s Skiaparelis paskelbė, jog jis stebėjo Marse ištisą tinklą ometriškai teisingų linijų. Tai, ė jis, kanalai. Tuomet mokslininkai ypatingai atkakliai ėmė įrodinėti, jog toje planetoje yra gyvybė. Ir iš tikrųjų: kas gi galėjo sukurti tokius milžiniškus inžinerinius įrengimus, jei ne aukštai išsivysčiusios būtybės? Kai kuriems kilo net mintis užmegzti ryšius su marsiečiais. Tam tikslui buvo siūloma nubrėžti Sacharos dykumoje milžinišką Pitagoro teoremos brėžinį. Nes protingos būtybės, įsisavinusios statybos meną, būtinai turi žinoti, jog įžambinės kvadratas yra lygus keturių kvadratų sumai! Iš to marsiečiai supras, jog žemėje atsirado ne atsitiktinis linijų suderinimas, o signalas, — ir atsakys į ji.

SPALVOTIEJI FILTRAI

1909 metais, kai viso pasaulio astronomai karštai ginčijosi, ar esama gyvybės Marse, jaunas rusų astronomas G. A. Tichovas, dirbęs Pulkovo observatorijoje, studijavo planetą galingo teleskopo pagalba. Jis matė Marse oranžinius geltonus plotus — mokslininkai laikė juos sausuma — ir žydriai žalius plotus, kuriuos stebėtojai laikė jūromis. Tačiau jaunasis mokslininkas neskubėjo daryti išvadą. Jis nenorėjo pasitikėti nei kitų astronomų akimis, nei savo paties akimis. Ir tai buvo teisinga, nes mes matome spalvą visai netiksliai. Kaip galima išvengti regėjimo klaidų? Tichovas rado labai sąmoningą priemonę. Jis padarė specialius spalvotus filtrus. Kiekvienas filtras — tai stiklas, kuris praleidžia tik vienos tam tikros spalvos spindulius. Taip, pavyzdžiui, filtras, jautrus žaliai spalvai, praleis tik žalią spindulį, o ne kitą. „Prakošdamas“ per filtrus spindulius, atsispindinčius nuo Marso paviršiaus, mokslininkas gavo nuotraukas, labai tiksliai perduodančias planetos paviršių ir jos spalvą. Ir štai pasirodė, jog žydriai žalieji ir rudieji plotai, kurie visuomet buvo laikomi jūromis, iš tikrųjų nieko bendro su jomis neturi. Reguliariai stebėdamas „jūras“, Tichovas įsitikino, jog tai didžiuliai augmenijos masyvai, kurių spalva palaipsniui keičiasi, pavirsdama, priklausomai nuo metų laiko, iš žydriai žalios — ruda.

Legendą apie kanalus Tichovas taip pat sugriovė. Nuotraukų studijavimas parodė, jog kiekvienas „kanalas“ — tai visiškai ne ištisinė linija, o atskiros smulkios dėmės. Gal būt, kad tai plotai, padengti augmenijos, ir tik mūsų netobula akis sujungia jas į vieną nenutrūkstamą liniją, lyglai kaip iš tolo žiūrint ir atskiros raidės knygoje mums susilieja į ištisas linijas. O jeigu Marse nėra kanalų, tai ankstyvesnės išvados nepagrįstos.

Bet tai dar ne visi atradimai, padaryti rusų mokslininko spalvotų filtrų pagalba.

Marso poliariniuose rajonuose matosi ryškios baltos dėmės, kurios yra vadinamos „ašigalių kepurėmis“. Žiemą jos gana didelės, vasarą mažėja. Vieni mokslininkai manė, kad tai sniegas, kiti — ledas. Kai kurie teigė, kad baltos dėmės — Marso ašigaliuose tai druskos arba tvirtos angliarūkšties telkiniai.

Ginčą išsprendė Tichovas. Jis patikrino, kaip atspindi šviesą Žemės sniegas, Žemės ledas ir Marso ašigalių kepurės. Pasirodė, jog sniegas atspindi saulės spindulius pilnutinai. Tuo tarpu Marso kepurės atspindėjo šviesą tokiu kampu, kaip ir žemės ledas. „Reiškia, — padarė nenuginčijamą išvadą Tichovas, — Marso ašigalių kepurės susideda ne iš sniego, ne iš druskos arba iš tvirtos angliarūkšties, o iš ledo“.

ŽVAIGŽDŽIŲ BOTANIKA

Marse yra augmenijos. Rusų mokslininko tyrinėjimai išsamiai tai įrodė. Bet Tichovas ėjo toliau. Jis iškėlė sau didžiulį uždavinį. Jis pasiryžo sužinoti, kokia tai augmenija, kaip ji atrodo? Ketvirtį amžiaus G. A. Tichovas dirbo tam klausimui išspręsti. Jis fotografavo per filtrus Žemės augalus ir lygindavo gautas nuotraukas su Marso augmenijos nuotraukomis. Taip atsirado mūsų šalyje nauja mokslo šaka, pavadinta „Astrobotanika“, kas reiškia žvaigždžių botaniką.

BALTOJI EGLĖ

Kartą vasarą Tichovo bendradarbis nufotografavo eglę. Nuotraukai jis panaudojo plokštelę, jautrią tik infraraudoniems spinduliams. Tai — nematomieji šilimos spinduliai, kuriuose yra pusė visos saulės šilimos. Nuo šilimos pertekliaus augalai sugeba apsiginti: jie atspindi ją. Štai kodėl eglė, atspindėjusi nematomus infraraudonus spindulius, nuotraukoje buvo balta, tarytum apipilta sniegu.

„Tarybinio Rokiškio"

Paštas

— Didžiojo Spalio 32-jų metinių garbei, — rašo drg. B. Varnas, — soclenktyniauja apskrities Pramkombinato dirbantieji, siekdami pakelti darbo našumą, išleisti daugiau produkcijos.

Inž. drg. Gurovičius sukonstruktavo elektrinį grąžtą, skylių iškaléją ir zeimerį špuntams piauti. Visa tai daug kartų palengvina ir pagreitina darbą.

* * *

Savo laiške redakcijai drg. Varškevičius praneša, kad Juodupės valsčiaus „Aušros" kolūkyje susiorganizavo liaudies universitetas, kuriame mokysis kolūkiečiai. Užsiėmimai vyks vieną kartą į savaitę pagal numatytą programą. Šio liaudies universiteto déstytojai yra Onuškio septynmetės mokyklos mokytojai drg. drg. Bliūdžius, Čeplinskaitė, Šešelgytė ir Muralytė. Jie jau pravedė kolūkiečiams užsiėmimus sekančiomis temomis: „Lietuvi[illegible]ji buržuaziniai nacionalistai — pikčiausieji lietuvių tautos priešai", „TSRS piliečių teisės ir pareigos", „Stalino Konstitucija — demokratiškiausia pasaulyje" ir kt.

* * *

— LLKJS Kamajų valsčiaus k-to sekretoriaus drg. Šatrovo iniciatyva, — rašo drg. Čeponytė, — buvo suorganizuota talka žuvusiųjų tarybinių karių kapų sutvarkymui. Talkoje dalyvavo vidurinės mokyklos komjaunuoliai bei miestelio pirminės komjaunimo organizacijos nariai. Ryšium su artėjančia Didžiojo Spalio švente jie kapus papuoš vainikais.

* * *

Apie stropiai vykdomus Rokiškio valsčiaus kolūkiuose rudens arimo darbus rašo drg. A. Jurevičius. „Didvyrio" kolūkiečiai jau dabar turi suarę 47 ha plotą. Prie pabaigos rudens arimo darbai eina „Vaidlonų", „Pergalės", Liudo Giros vardo ir kituose valsčiaus kolūkiuose.

MUMS RAŠO

KAI SPAUDA NEPASIEKIA SKAITYTOJŲ

Prieš kurį laiką Obelių valsčiaus „Pavasario ryto" kolūkis užsiprenumeravo eilę tarybinių laikraščių. Tačiau nors jie yra gaunami tam, kad kolūkio valstiečiai juos skaitytų, gilintų savo politines žinias, bet jų faktinai kolūkiečiai pasiskaityti negauna.

Čia pargabenami laikraščiai padedami kur nors į spintą ir taip stovi diena iš dienos pa-

tamsyje, izoliuoti nuo plačiųjų skaitytojų masių.

Kolūkiečiai tokiu žalingu reiškiniu yra pasipiktinę ir reikalauja to, kad spauda, užsakyta kolūkio visuomeninėmis lėšomis, rastųsi ne kur nors paslėpta, bet kad ji būtų išdėstyta viešoje vietoje, kad ji būtų prieinama kiekvienam kolūkio nariui.

S. Samulis

Iš nepaskelbtų laiškų redakcijai

„Tarybinio Rokiškio" redakcijoje gautame laiške buvo rašoma, kad Juodupės valsč. Aleknų pradinė mokykla blogai pasiruošė naujiems mokslo metams, langai ir grindys nenuvalytos, į švaros palaikymą nekreipiamas reikiamas dėmesys.

Redakcija šiuo reikalu užklausė apskrities Liaudies švietimo skyriaus vedėją drg. Chmielevskį, kuris pranešė, kad korespondencijoje iškelti faktai pasitvirtino. Mokyklos vedėjui duotas perspėjimas dėl klasių ir mokyklos kiemo reikalingoje švaroje užlaikymo, iškeltieji korespondencijoje trūkumai šalinami.

Iš paskutiniojo pašto

Direktorius įsakė...

Rokiškio tarybinio ūkio centrinio skyriaus dirbantieji po darbo dienos gausiai susirinkdavo vietos raudonajame kampelyje, kuriame jie kultūringai praleisdavo savo laisvalaikį: skaitydavo periodinę spaudą, lošdavo šachmatais, šaškėmis, arba praleisdavo laiką, vesdami tarpusavio pasikalbėjimus apie ūkio darbus.

Tačiau vieną gražią dieną tam buvo padarytas galas, dirbantieji pasiliko be savo mėgiamo raudonojo kampelio, nebeskaitomi laikraščiai, nelošiama žaidimais. Dirbantieji nebeturi kur praleisti savo laisvalaikį. Kam gi nepatiko šis raudonasis kampelis, kam jis trukdė dirbti? Pasirodo, kad raudonojo kampelio buvimas, matyt, nepatiko neseniai paskirtam tarybinio ūkio direktoriui drg. Šachovui, pradėjusiam savo darbą nepaprastu įsakymu: raudonąjį kampelį nedelsiant likviduoti ir leisti ten apsigyventi savo pavaduotojui politiniams reikalams drg. Nikolskiui. Ten, kur buvo laikraščiai, dabar išsirikiavo puodai ir lėkštės, kur buvo šaškės ir šachmatai — įvairūs namų apyvokos daiktai.

Nejaugi direktorius drg. Šachovas mano, kad raudonojo kampelio likvidavimas sustiprina kultūrinį — šviečiamąjį darbą dirbančiųjų tarpe? Jeigu taip, tai jis klysta. Tai liudija vien tik apie direktoriaus nejautrumą, bejausmiškumą dirbančiųjų kultūriniams poreikiams.

GYVULININKYSTĖS MĖNUO

Su dideliu pasitenkinimu Ukmergės apskrities Panoterių valsčiaus Černiachovskio vardo kolūkio gyvulių augintojai įsijungė į gyvulininkystės mėnesį, paskelbtą Lietuvos TSR Ministrų Tarybos ir Lietuvos KP(b) CK. Nuo pat pirmųjų mėnesio dienų kolūkyje paspartėjo tempai parengiant gyvulininkystės patalpas žiemai. Sutvarkomos kiaulidės, arklidės, karvidės ir avidės. Čia didelis nuopelnas tenka gyvulininkystės fermos vedėjai drg. Stasei Mitrimavičiūtei. Ji kasdien kalbasi su savo gyvulių augintojais apie pavyzdingą mėnesio pravedimą.

Nuotraukoje: gyvulininkystės fermos vedėja S. Mitrimavičiūtė (centre) kalbasi su melžėja L. Mitramavičiūte ir kiaulių šėrėja J. Daugilienė apie mėnesio programos savalaikį įvykdymą.

L. Morozovo nuotrauka — *ELTA*

15 TŪKSTANČIŲ RUBLIŲ PAJAMŲ IŠ GYVULININKYSTĖS

Žymius laimėjimus visuomeninės produktyvios gyvulininkystės išvystyme pasiekė Žiobiškio apylinkės kolūkio „Socializmo keliu" gyvulių augintojai. Čia yra sukomplektuotos visos 4 gyvulių fermos. Stambiųjų raguočių fermoje yra 28 karvės, 2 buliai, 24 vienetai prieauglio. Kiaulių fermoje yra 16 kiaulių, avių fermoje — 29 avys ir paukštidėje — 100 vištų. Gyvulininkystės darbe pasižymi kolūkiečiai — gyvulininkai drg. drg. Kulikauskaitė Rožė, Maršantytė Vanda, Kielienė Marijona, Kirstukas Kostas ir kt. Šiais metais kolūkis iš gyvulininkystės fermų gavo 15.000 rb. pajamų.

Kruopščiai ruošiamasi gyvulių žiemojimui, pašarų turima užtektinai. Be kitų pašarų parengta ir siloso 30 tonų.

Po 4-rias gyvulininkystės fermas Rokiškio valsčiuje turi 20 kolūkių. Iš jų pirmaujantieji yra „Valstietis", „Pergalė", „Vilija" ir Liudo Giros, Karolio Požėlos, LKP(b) VI-tojo suvažiavimo vardų kolūkiai. Artimiausiu laiku po 4 gyvulininkystės fermas bus visuose valsčiaus kolūkiuose.

Gyvulininkystės fermų komplektavimui labai daug padeda valsčiaus Žemės ūkio skyriaus vedėjas drg. Šeškus ir zootechnikas drg. Čelkis.

ALGIRDAS JUREVIČIUS,
Rokiškio valsčiaus Veislinių gyvulių kontrolės punkto kontrolasistentas

KONTRAKTUOJA STAMBIŲJŲ RAGUOČIŲ PRIEAUGLĮ

Gyvulininkystės mėnesio eigoje kai kurie Panemunėlio valsčiaus kolūkiai, įvertindami prieauglio kontraktacijos reikšmę gyvulininkystės fermų komplektavime, nepamiršo ir sudaro su kolūkio valstiečiais prieaugliui auginti kontraktacijos sutartis. Vien tik per gyvulininkystės mėnesio eigą Panemunėlio valsčiaus kolūkiai sudarė su kolūkių valstiečiais 79 kontraktacijos sutartis stambių raguočių prieaugliui auginti iš aukštos veislinės vertės ir produkcijos karvių. Vien tik kolūkis „Šetekšna" užkontraktavo su valstiečiais 12 prieauglio, „Panemunėlis" — 9, „Beržynas" — 8 sutartis. Kontraktacijos sutarčių prieaugliui auginti taip pat nemaža sudarė ir kiti valsčiaus kolūkiai.

Prieauglio užkontraktavimas, kaipo viena iš geriausių priemonių prieaugliui apsaugoti nuo išnaikinimo ir artimiausiu metu sukomplektuoti stambias raguočių fermas su privalomu motininių gyvulių minimumu, turi rasti reikiamą atgarsį ir kitų valsčių kolūkiuose.

VL. STAŠYS,
Apskr. Žemės ūkio skyriaus zootechnikas

O kas bus, jeigu nufotografuoti per tokį filtrą Marsą? Juk [illegible]en augmenija turi išeiti tokioje nuotraukoje balta. Vienas Tichovo mokinių taip ir padarė, bet rezultatas buvo nelauktas. Nuotraukos išėjo tamsios. Tos vietos Marse, dėl kurių buvo manyta, kad jos apdengtos augmenija, infraraudonų spindulių neatspindėjo. Ką tai reiškia? Ar bergždi buvo daugelio metų darbai, ir visos išvados, padarytos ankščiau, yra klaidingos?

Vėl atkaklus darbas ir galvojimas. Ir vėl Tichovas puikiai išsprendė uždavinį. Juk Marse daug šalčiau negu Žemėje. Net ir ryškiai apšviesto paviršiaus temperatūra ten neviršija 8 — 10 laipsnių šilimos. Todėl ir Marso augmenijai labiau reikalinga šilima, negu mūsų augmenijai. O jeigu taip, tai ji ne tik kad neatspindi, bet, priešingai, godžiai sugeria infraraudonus spindulius, o taip pat raudonus, oranžinius, geltonus ir žalius. Marso augmenija silpnai sugeria tik žydrius, mėlynus ir fioletinius spindulius, kurie duoda mažai šilimos. Augalai atspindi tokius spindulius ir tai suteikia jiems žydrią arba mėlyną atspalvį. Studijuodamas nuotraukas toliau, Tichovas nustatė, jog Marse yra lapuočių, kurie sausringos vasaros viduryje pradeda rudėti ir palaipsniui numeta lapus. Yra tokių augalų, kurie ištisus metus išsaugoja savo mėlynai žydrią apdangą.

„MARSIETĖ"

Žemėje ir Marse temperatūros sąlygos nevienodos. Todėl abiejų planetų augmenija įvairiai reaguoja į infraraudonus spindulius. Bet žemėje klimato sąlygos taip pat įvairiose vietose — įvairios. O jeigu taip, — galvojo Tichovas, — tai ir žemėje ne visa augmenija, ne visi augalai vienodai atspindi šilimos spindulius.

Patikrinimas patvirtino jo spėliojimus. Žiemos metu beržui nereikalinga šilima. Ir todėl jis išsklaido daugiau negu pusę į ji krintančių infraraudonų spindulių. O eglė, išsaugojanti savo žalią apdarą ištisus metus, labiau reikalinga šilimos. Žiemos metu ji atspindi tik 16 procentų šilimos spindulių.

Ir čia Tichovas prisiminė, jog Kanados eglė, kuri auga tolimoje Šiaurėje, turi ryškų žydrą atspalvį, jog jaunų pušų žievė užpoliariniuose rajonuose visiškai raudona. Tundroje gėlės įgyja tamsiai mėlyną arba fioletinę spalvą. Temperatūrinėse sąlygose, panašiose į Marso sąlygas, jie elgiasi kaip ir jų broliai Marse, — godžiai sugeria infraraudonus spindulius, o mėlynus ir fioletinius — atspindi.

1946 m. rugpiūčio mėn. 3 d. per ekspediciją Kazachstano Ala—Tau kalnuose 3.400 metrų aukštumoje Tichovas rado augalą, kurį jis juokais pavadino „Marsiete". Ir iš tikrųjų, jos žali lapeliai turi žydrą atspalvį ir primena žaliai žydrią Marso augmeniją. Tichovo rastas augalas, augantis aukštai kalnuotose vietovėse, taip pat, kaip ir Marso augmenija, prisitaikė prie sunkių gyvenimo sąlygų. Ji žemai driekiasi žeme, jos lapai ankštai spaudžiasi vienas prie kito. Kaip tik taip turi atrodyti augalai Marse.

Tarybinis mokslininkas Tichovas įspėjo vieną iš didžiausių gamtos paslapčių. Per daugiau kaip 56 milijonų kilometrų atstumą jis įžvelgė Marso dykumas, įžvelgė erdves, apaugusias mėlynai žydriomis žolėmis, žemais besidriekiančiais krūmais.

Tichovo darbais įrodyta, jog Marse yra augalų. Dabar, pasiremiant jo tyrinėjimais, galima bus pradėti spręsti kitą, dar sunkesnį klausimą: ar yra Marse gyvų būtybių?

O. Mackevičius
V. Isakovas

Žinios iš užsienio

Balsavimo už taiką Prancūzijoje apytikriai duomenys

PARYŽIUS, X. 20 d. (TASS). Spalio mėn. 23 d. Prancūzijoje pasibaigs balsavimas už taiką.

Šios dienos laikraščiai skelbia balsavimo už taiką apytikrius duomenis 76 šalies departamentuose. Šiuose departamentuose už taiką balsavo 4.618.460 žmonių.

(ELTA).

DĖL NOURSO ATSISTATYDINIMO

VAŠINGTONAS, X. 20 d. (TASS). Baltieji rūmai (JAV prezidento rezidencija) paskelbė, kad Trumenas priėmė ekonominės tarybos prie prezidento pirmininko Nourso atsistatydinimą, kuris įsigalios nuo lapkričio mėn. 1 d. Baltieji rūmai paskelbė Trumeno laišką, kuriame jis priima Nourso atsistatydinimą, bet nepaskelbė paties Nourso laiško. Tai sukėlė eilę spėliojimų, kad pastarojo laiške, matyti, išreikštas nepasitenkinimas vyriausybės politika. Savo kalboje prieš kelis mėnesius Noursas pareiškė, kad, jo nuomone, Trumeno vyriausybė daro per dideles išlaidas kariniams reikalams. Kalbėdamas spalio mėn. 18 d., Noursas išreiškė nepritarimą ryšium su dideliu iždo deficitu, kurį sudaro vyriausybė.

(ELTA).

ATSTATOMAS GELEŽINKELIO TINKLAS IŠVADUOTOJE KINIJOJE

PEKINAS, X. 20 d. (TASS). Sinchua agentūros pranešimu, sakydamas kalbą ...ekine vykstančioje nacionalinėje geležinkelininkų konferencijoje, kelių tarnybos valdybos atstovas Juan Čžun-fanis pareiškė, kad spalio 10 dieną vėl prasidėjo judėjimas Naujosios Kinijos geležinkeliais bendro 18.400 kilometrų ilgio. Tai sudaro daugiau kaip 68 procentus viso Kinijos geležinkelių tinklo. Per paskutinius šešis mėnesius geležinkelio darbininkai, pareiškė Juan Čžun-fanis, perdavė naudoti apie 4.500 kilometrų geležinkelio Šiaurės ir Centro Kinijoje ir Mandžiūrijoje. Dar 1.870 kilometrų geležinkelio bus atstatyta iki šių metų pabaigos.

(ELTA).

TRUMPI PRANEŠIMAI

— Gvatemalos užsienio reikalų ministras Gonsales Arevalo spaudos atstovams pareiškė, kad, kaip jis mano, dėl dvi savaites trukusių liūčių 4.000 žmonių žuvo, 70.000 žmonių liko be pastogės, o turtui padaryta žala siekia mažiausia 50 milijonų dolerių.

— Spalio mėn. 19 d. Suomijos seimas visų frakcijų balsais, išskyrus liaudies demokratų frakciją, atmetė SLDS pasiūlymą patraukti vidaus reikalų ministrą Simonėną teismo atsakomybėn kaip policinio susidorojimo Kemi mieste svarbiausiąjį kaltininką.

(TASS—ELTA).

AGRONOMO PATARIMAI

Šutintų bulvių silosavimas

* * *

KL. DANTA,

Ž. ū. m-jos pašarų gamybos valdybos viršininkas

* * *

Tarybų Sąjungos mokslinio — tyrimo stotys ir kolūkiai bei tarybiniai ūkiai kasmet vis plačiau naudoja pašarui skirtų bulvių silosavimą. Mat, nė vienas bulvių išlaikymo būdas neapsaugojo taip gerai bulvių, kaip silosavimas. Rūsiuose bulvės dažnai apšąla, tam tikra dalis, ypač įgedusios, supūva. Be to, bulvės, kvėpuodamos, nustoja žymią dalį savo maistinės medžiagos. Bendrai, rūsiuose bei kaupuose laikomų bulvių nuostolis yra tarp 20—30 proc. Tuo tarpu gerai silosuotų bulvių nuostolis svyruoja tarp 1—2 proc.

Kur sudedamos silosuojamos bulvės? Silosuojamos bulvės gali būti sukrautos į didelius medinius kubilus, panašiai kaip dedami kopūstai, galima silosuoti į žemę įleistose špuntuotų lentų dėžėse bei išcementuotose ar plytinėse duobėse. Dėl patogumo jos silosuojamos prie kiaulidžių įrengtose viralinėse bei atskiruose pašaro kambariuose. Jei įrengiamos pastovios mūro ar cemento duobės, tai jų išmieros daromos šitokios: gilumas apie 2,5 m ir duobės skersmuo — 2—2,5 m. Galima daryti pailgą duobę, bet dėl patogumo išimti tokia duobė perskiriama keliose vietose skersine sienele taip, kad kiekviename duobės skyriuje tilptų nuo 5 iki 8 tonų siloso. Vienas kubinis metras silosuotų bulvių sveria apie toną.

Kai parengiama silosinė medžiaga? Pirmiausia, visos silosavimui skirtos bulvės švariai nuplaunamos nuo dumblo. Nedidelis bulvių kiekis gali būti išvirtas paprastuose katiluose. Bet didesniam kiekiui reikia panaudoti specialius šutintuvus. Geriausiai tinka Ševčenkos fabriko gamybos šutintuvai ZKO—2, ZKO—5. Bulves galima šutinti ir lokomobilių garu bei kitomis garą duodančiomis mašinomis. Į šutintuvą subertas bulves šutina garais 30 minučių. Kai bulvės bus sušutusios, tai po išjungimo garo jas šutintuve palieka 5—10 minučių, kad galūtinai sušustų. Reikia žinoti, kad ilgai bulvių negalima laikyti garuose, nes jos įgyja rausvą spalvą ir blogiau ėdamos.

Kaip sukrauti į duobes bei kubilus? Sušutusias bulves kabina iš šutintuvų ir vienodais sluoksniais deda į duobę bei kubilus. Kad dirbantieji nenusiplikytų, reikia tam tikro atsargumo. Prie batų apačios patartina pridėti iš lentos išpiautus padus, nes jie apsaugo kojas nuo karščio.

Kraunama masė gerai sugrūdama mediniais grūstuvais (piestomis), kad tarp bulvių neliktų oro. Ypatingai gerai sugrūdama prie sienelių arba kampų. Dedama be pertraukos iki užbaigiamas silosavimas.

Kuo pagerinti bulvių skonį? Bulvių skonį galima pagerinti pridedant dobilų atolo kapojų, žalių smulkintų šakniavaisių, šieno lapų (pabirų) bei specialių šieno miltų. Šakniavaisių ir susmulkintos žolės pridedama iki 20—25 proc. bulvių svorio, o šieno lapų, kapojų bei šieno miltų pridedama 5 proc. bulvių svorio.

Priedais dedamoji medžiaga gerai išmaišoma bulvių masėje, kad būtų vienodai pasiskirsčiusi.

Kubiluose bei duobėse silosuojama medžiaga prikraunama paliekant iki viršaus 15—20 cm. Ant suspaustos masės dedamas lentų dangtis, kuris daromas tokio dydžio, kad galėtų bulvių masei slūgstant nusileisti giliau. Virš dangčio dedama 10 cm sluoksnis riebaus molio, kuris sugrūdamas ir viršaus, sušial.sčius vanden dailiai užtepamas. Jei už 2 dienų pasirodytų molyje p šiai, jie užtepami minkštu m liu. Ant molio sluoksnio u barstoma apie 25 cm pur žemės, kuri grūstuvu gerai s grūdama.

Per 2—3 savaites bulvių m sė įrūgsta, turi malonų rūgšt ką skonį ir tinka šėrimui. J silosiniai įrengimai padaryti n viduje patalpų, bet lauke, t silosui nuo sušalimo apsaugo uždedamas atitinkamas sluoks nis šiaudų.

Iš silosinių duobių ar kubil silosas imamas per visą įtalp vienodu sluoksniu. Iš ilgų duo bių imama skersmeniniai sluoksniais, nuo viršaus ik duobės apačios.

Kiek šerti siloso? Prie raugintų bulvių kiaules reikia pripratinti iš lengvo, palaipsniui didinant siloso kiekį. Iš bendro maistinių medžiagų kiekio raugintos bulvės gali sudaryti pusę kiekio. Suaugusioms kiaulėms galima sušerti kasdien po 6—8 kg siloso.

Suraugintos bulvės gali stovėti 2—3 metus ir užtikrinti kiaulėms pagrindinį pašarą bulvių nederliaus metu. Pavyzdžiui, šiemet daugelyje apskričių gauta geras bulvių derlius. Jei visos pašarui skirtos bulvės bus užraugtos ir iš jų pagamintas geras silosas, tai pasitaikius bulvių nederliui nebus pavojaus kiaulių fermas palikti be pašaro.

Atsižvelgiant į trimečio plano gyvulininkystei išvystyti uždavinius ir į sparčiai augantį kiaulių skaičių fermose, reikia kiekvienam kolūkiui susilosuoti pašarines bulves. Užsilosavus, kaip minėta, bus mažesnis bulvių sunykimas. Be to, kolūkis, žinodamas tikslų bulvių kiekį, galės planingai vesti kiaulių fermą ir duoti pastovią mėsos produkciją.

K. Starcevas

Plunksnos šakalai

(Laiškas iš Varšuvos)

Vakarų kraštų spaudos atstovai visuomet užsigauna, kuomet išaiškėja, jog tas ar kitas „tiesioginis korespondentas" pervažiuoja vandenyną ir atvyksta į Tarybų Sąjungą ar liaudies demokratijos šalis tikslu, nieko bendro neturinčiu su objektyvia informacija. Deja, tokie faktai labai nereti. Tai parodysime pavyzdžių tik iš vienos šalies — liaudies demokratiškosios Lenkijos.

* * *

Bobas Konuei, bulvarinio Niujorko laikraščio „Deili Njus" reporteris, atvyko į Lenkiją, sergąs viena svajone: būti lenkų valdžios areštuotu, patekti į kalėjimą liaudies demokratijos šalyje. Smulkiam reporteriui, kuris nieko nesuprato ir nenorėjo suprasti tai, kas vyksta Lenkijoje, buvo vienintelis būdas atkreipti į save redakcijos ir skaitytojų dėmesį, vienintelis šansas patekti į pirmąjį savo laikraščio puslapį, kaip „liaudies demokratijos auka".

Jis įkyrėjo lenkų valdininkams beprasmiškais klausimais:

— Kas atsitiks, jeigu aš parašysiu, kad Lenkijoje nėra demokratijos?

— Nieko neatsitiks, — atsakydavo jam. — Jūs tik apgausite savo skaitytojus.

— O manęs už tai nesuims?

— Ne. Mus mažai liečia, kad jūs apie mus parašysite.

— O kas atsitiks, jeigu aš neužsiregistruosiu milicijoje?

— Nieko neatsitiks. Viešbučio administracija jums primins tik tai, kad svetimšaliai privalo gerbti įstatymus šalies, kurios vaišingumu jie naudojasi.

— O manęs už tai nesuims?

— Ne. Jums gali tiktai patarti palikti Lenkiją.

Ir taip toliau, ir taip toliau... Bobas Konuei nusivylė. Jis ilgai galvojo ir, pagaliau, sugalvojo „genialų ėjimą".

Jis nutaikė akimirką, kuomet į kalėjimą atėjo giminės pasimatyti su kaliniais. Kartu su jais Bobas Konuei įsiskverbė į kalėjimo vidų. Bet — o siaubas! — jo ir tenai nesulaikė. Tuomet beviltiškai jis išsitraukė iš kišenės foto aparatą ir pradėjo spragsėti dešinėn ir kairėn... Vėl niekas nekreipė dėmesio.

Nuleidęs galvą, Konuei nukiūtino prie išėjimo. Čia, dideliam jo džiaugsmui, jį sustabdė. Pagaliau! Įsidrąsinęs jis pasiruošė suvaidinti dramatišką „kankinio" rolę.

— Prašau jus duoti man foto aparatą, — kreipėsi į jį milicijos karininkas.

Konuei neprieštaraujančiai paklausė (puiki antraštė: „Lenkų bolševikai apiplėšia amerikietį!"). Jis džiūgavo...

Tačiau džiūgauti ilgai neteko. Karininkas išėmė plokštelę su nuotraukomis, grąžino reporteriui jo aparatą ir pranešė, kad Konuei laisvas.

Kitą dieną nepaguodžiamas avantiūristas išvažiavo iš Lenkijos. Bet telegramėlę apie savo „areštą" jis vis tiktai pasiuntė į Niujorką, ir ji pasirodė laikraštyje.

* * *

Anglui Derekui Selbi, lordo Kemsli laikraščių koncerno korespondentui, vaidenosi kitas, stambesnis ir seansacingesnis vaidmuo. Jis svajojo, kad Lenkijoje jam pavyks tapti nauju Lourensu.

Selbi pradėjo tuo, kad palaikė ryšius su teroristų gauja. Kad paslėptų pėdsakus, inscenizavo „užpuolimą" ant jo automobilio. Banditai „nusivedė" Selbi į mišką. Tenai, prieš visuomenės padugnių saujelę, kuri už anglų — amerikiečių žvalgybos pinigus vykdydavo antpuolius ir diversijas, naujai atsiradęs kandidatas į Lourensus išstojo su liepsninga prakalba. Jis šaukė į kovą prieš liaudies valdžią, šaukė „sukilti", žadėjo greitą pagalbą.

Iki sukilimo reikalas neatėjo. Vietoje jo įvyko banditų teismas. Selbi procese nedalyvavo: jam teko iš anksto palikti Lenkiją.

* * *

Sidnėjus Grusonas pasirodė Varšuvoje, kaip „Niujork Taims" laikraščio korespondentas, ir triukšmingai siekė objektyvios žurnalisto vietos. Grusonas nepraleisdavo progos pasigirti, kad jo simpatijos „Lenkijos liaudies valdžiai". Kai kuriose korespondencijose jis net pripažino, kad po sunkių karo sugriovimų Lenkija atsikuria išimtinai greitai...

Savo tikrąjį veidą Grusonas parodė tuomet, kai liaudies demokratija kirto paskutinį smūgį amerikiečių ir anglų finansuojamam teroristiniam pogrindžiui. Buvo paskelbta amnestija, kuri išvedė iš miško tūkstančius apkvaišintų žmonių. Jie padėjo ginklus ir grįžo prie taikaus darbo, gyvenimo.

Tai buvo nelauktas smūgis Sidnėjui Grusonui. Jis išstojo savo laikraštyje ir tiesiai pareiškė:

„Jeigu pogrindis turi ką nors padaryti Lenkijoje, jis turi gauti greitą pagalbą, ir tai — ginklais, o ne doleriais!".

Ciniškas šūkis duoti ginklus žmogžudžiams Lenkijoje iššaukė nepasitenkinimo audrą. Grusonas pasijuto taip nepatogiai, jog nutarė palikti šalį. Jis pervažiavo į Vakarinę Berlyno dalį. Tačiau šis „objektyviosios informacijos šalininkas" neužmiršo Lenkijos.

Ne taip seniai jis paskelbė „Niujork Taims" eilinį straipsnį, kuriame, remdamasis anoniminėmis žiniomis, paskelbė, kad lenkų vyriausybės vicepremjeras, lenkų suvienytosios darbininkų partijos centralinio komiteto politbiuro narys Chileri Mincas „pateko nemalonėn, ir jį pašalino".

Iš tikrųjų Chileri Mincas šiuo laiku radosi eilinėse atostogose. Atostogos — kaip atostogos, kartą į metus jos reikalingos ir vicepremjerui.

Berlyne paruoštą purviną šmeižtą, jau kaip gerbiamo „Niujork Taims" informaciją, keleta kartų kartojo įžymusis „JAV Balsas" lenkų kalba.

Kalba biauri ir tuo pačiu primityvi provakacija, skleidžiama amerikiečių!

* * *

Galima būtų pratęsti išskaičiavimą panašios „laisvosios vakarų spaudos" korespondentų „veiklos" pavyzdžių lenkų žemėje. Galima taip pat šiuos faktus aprūpinti gausiais komentarais. Ar reikalinga? Tegul išvadas padaro pats skaitytojas. Faktai iškalbingai byloja už save.

(„Novoje Vremia")

Atsakingas redaktorius
A. Fainbliumas

Išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais

Redakcija: Rokiškis, Tarybų aikštė Nr. 22, telefonas 18.

Spaudė „Tarybinio Rokiškio" spaustuvė, Rokiškis, Vytauto Didž. g-vė Nr. 39. Užs. Nr. 502. Tir. 4.100 egz.

LV 10286